

Handläggare
Peter Nyström
08-508 465 59

Naturvårdsverkets rapport om svenskt genomförande av nytt direktiv om elavfall. Kontorsyttrande

Sammanfattning

I juli 2012 antogs ett om omarbetat EU-direktiv om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter. I Naturvårdsverkets rapport sammanställs förslag till regeländringar i den svenska producentansvarslagstiftningen. Det omarbetade direktivet innebär inga stora förändringar mot gällande regler. Det som kan få störst konsekvens för insamlingen av elavfall i kommunen (huvudsakligen på återvinningscentralerna) är kravet på ökat återbruk av elektriska produkter. En insamling som möjliggör detta kommer kräva relativt stora ytkrävande och kostsamma förändringar på hur elavfallet samlas in idag. Naturvårdsverkets rapport saknar analys av detta. En föreslagen förändring som kan ha positiv inverkan för konsumenter är att återförsäljare är skyldiga att kostnadsfritt ta emot ta emot kasserade konsumentprodukter i samband med köp av ny produkt, vilket kommer att öka antalet insamlingsplatser i stor utsträckning.

Remissen

Trafikkontoret har från kommunstyrelsen fått på remiss Naturvårdsverkets rapport med förslag till svenskt genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv (2002/19/EU av den 4 juli 2012 om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska och elektronisk utrustning (WEEE). Remisstiden sträcker sig till den 26 augusti 2013.

Trafikkontoret
AvfallFleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Växel 08-508 272 00
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
stockholm.se

I juli 2012 antogs ett omarbetat EU-direktiv om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter som ska genomföras i medlemsstaternas nationella lagstiftning senast den 14 februari 2014. Naturvårdsverket föreslår en ny förordning som ersätter nu gällande producentansvarsförordning från 2005. Det

omarbetade direktivet innebär enligt Naturvårdsverket inga stora principiella förändringar i jämförelse med nu gällande regler.

Den nya förordningen innehåller flera paragrafer som fastställer hur insamlingen av elavfall ska regleras. Ett godkänt insamlingssystem måste ha en god geografisk spridning med insamlingsplatser i samtliga kommuner i Sverige. Rapporten beskriver ett flertal krav som måste vara uppfyllda för att systemet ska vara godkänt. Naturvårdsverket godkänner insamlingssystemet innan det tas i bruk.

Naturvårdsverkets rapport inkluderar en konsekvensutredning som syftar till att beskriva konsekvenser för samtliga aktörer som kan påverkas av den föreslagna nya förordningen. Kommuner är inte definierade som en aktör. Naturvårdsverket anger att utredningen är en viktig del i beslutsunderlaget som krävs i samband med beslut om en ny förordning.

Trafikkontorets synpunkter

Kontoret kommenterar huvudsakligen det som har påverkan på den verksamheten inom kontorets ansvarsområde.

Generella synpunkter

Några av Naturvårdsverkets förslag utgår från artiklar i direktivet som medlemsstaterna kan välja att införa. En av dessa artiklar berör val av aktörer för insamling av elavfall. Avfall Sverige har vid flera tillfällen under utredningen påpekat att det kan vara lämpligt att inte införa dessa artiklar än utan invänta resultatet från avfallsutredningen vad gäller förändringar i ansvar för insamling av producentansvarsavfall. Kontoret bedömer i likhet med Avfall Sverige att det är olyckligt att lägga fast ansvarsfördelning för elavfall frikopplat från hur övrigt avfall organiseras. Ur ett konsumentperspektiv är det centralt att avfallshanteringen hanteras på ett sammanhållet sätt. Kontoret anser därför att nuvarande reglering av insamling av elavfall bör behållas, tills regeringen har tagit ställning om hur framtidens insamlingsansvar för hushållsavfall ska se ut.

Krav på återförsäljare av elektriska produkter

Kontoret bedömer att det föreslagna kravet på att återförsäljare kostnadsfritt måste ta emot kasserade konsumentprodukter i samband med köp av ny produkt har potential att öka servicenivån för hushållen och att det väl kompletterar övriga insamlingssystem för elavfall. Återförsäljare med en butiksyta

större än 400 m² som är avsedd för försäljning av elprodukter ska avgiftsfritt ta emot smått elavfall (yttermåttet är mindre än 25 cm), ett förslag som kontoret stödjer.

Kostnaderna för att ta emot och transportera bort avfallet kommer innebära nya kostnader för återförsäljarna som de i nuläget inte har.

Godkänt insamlingssystem

I den nya föreslagna förordningen ställs bland annat krav på att det godkända insamlingssystemet ska främja återanvändning av hela eller delar av elektriska produkter. Kontoret stödjer förslaget om att andelen återanvänt måste öka. Dagens insamlingssystem möjliggör dock inte detta på ett tillfredställande sätt. En sådan hantering kräver en betydligt varsammare mottagning av det som kommer in och mer personella resurser som tar emot produkten/avfallet som i nuläget huvudsakligen samlas in i container. Mottagningen skulle behöva betydligt större ytor och byggnader än dagens. Kontoret saknar i Naturvårdsverkets rapport en analys av vilka produkttyper som lämpar sig till återbruk. Kontoret tror inte att alla produkter lämpar sig för det på grund av hur de är konstruerade med inbyggda komponenter m.m. I flera fall kan en välfungerande materialåtervinning vara att föredra.

De framtida insamlingssystemen för grovavfall och farligt avfall som kommunen kommer behöva bygga i den växande staden måste ta hänsyn till den förändrade lagstiftningen.

Stockholms kommun har i nuläget insamling av elavfall i huvudsakligen på återvinningscentralerna på uppdrag av Elkretsen. Detta system är troligen ett av systemen som kommer bli ett godkänt insamlingssystem. Om mottagningen måste förändras för att uppfylla krav på ökad återanvändning kommer det bli kostsamt och svårt att uppfylla på återvinningscentralerna. Kostnaderna för förändringarna ska det godkända insamlingssystemet stå för och inte kommunen.

Företag inklusive återförsäljare föreslås att i likhet med dagens producentansvarssystem att få lämna sina kasserade elektriska produkter till vissa återvinningscentraler (det godkända insamlingssystemet). Eftersom den nya förordningen föreslås ställa krav på att alla återförsäljare åtminstone måste ta emot den typ av produkt som de saluför kommer det potentiella antalet

företag som vill lämna det av konsumenterna inlämnade elavfallet till återvinningscentralerna att öka markant. Samtidigt kan hushållens besök för att lämna liknande produkter minska. Konsekvensen av att detta är ännu inte utredd.

Utöver insamlingen på återvinningscentralerna har Stockholms kommun även insamling av elavfall genom den mobila miljöstationen (vanligaste fraktionen i den servicen), stationära miljöstationer på bensinstationer samt insamling i butiksmiljö. Denna typ av insamling av aktören kommunen är inte definierad i den föreslagna nya förordningen. Kontoret anser att detta bör förtydligas främst avseende den mobila miljöstationen så att det inte kan tolkas som att det sker olovligen. Återförsäljare tar ju enligt vad som tidigare beskrivits över och bekostar den butiksinsamling som Stockholms kommuns i nuläget har byggt upp för att förbättra servicen för medborgarna.

Informationsplikt

I likhet med nuvarande lagstiftning föreslås kommunen ansvara för informationen till hushållen om vilka insamlingssystem som hushållen har tillgång till. Eftersom det troligtvis kommer finnas fler insamlingssystem som kommunen inte aktivt deltar i kommer mer tid behövas lägga på de obligatoriska samråden som kommunen måste ha med alla godkända insamlingssystem. Tydliga kanaler för hur aktuell information från övriga insamlingssystem kontinuerligt finns tillgänglig måste utarbetas.

Konsekvensutredningen

Naturvårdsverkets konsekvensutredning innehåller en stor brist. Kommunerna är inte definierade som aktörer trots att den absoluta merparten av det insamlade elavfallet i Sverige samlas in på landets återvinningscentraler på uppdrag av Elkretsen (som troligtvis kommer vara de som är definierade som den nya aktören *godkänt insamlingssystem*). Regelförändringar som gäller ett godkänt insamlingssystem kommer således ha påverkan för kommunen. Stockholms kommun har avtal med Elkretsen som i korthet innebär att kommunen ersätts per kg insamlad mängd. Förändringar som innebär ökade kostnader för insamlingssystemet skulle kunna lösas med att ersättningsnivån per insamlat kg till kommunen ökar i proportion med kostnaden för förändringen på insamlingsplatsen. Det innebär att kommunen tar investeringen för den aktuella förändringen men att den betalas tillbaka med ökad ersättningsnivå under avtalstiden som

kommunen har med Elkretsen (eller något annat godkänt insamlingssystemet).

Lars Jolerus
T.f Förvaltningschef

Marita Söderqvist
Avdelningschef

Slut